

ภาษาไทย

หนังสือ

- การต่างประเทศ, กระทรวง. กรมส่งเสริมสัญญาและกฎหมาย. สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เล่ม 1 พ.ศ. 2160 - 2412. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2511.
- . สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เล่ม 2 พ.ศ. 2413 - 2462. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2512.
- . สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เล่ม 3 พ.ศ. 2463 - 2469. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2512.
- . สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เล่มที่ 4 พ.ศ. 2469 - 2480. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2513.
- . สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เล่ม 5 พ.ศ. 2480 - 2484. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2518.
- . สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เล่ม 6 พ.ศ. 2485 - 2500. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2519.
- . สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ และระหว่างประเทศไทยกับองค์การระหว่างประเทศ เล่ม 8 พ.ศ. 2505 - 2508. กรุงเทพมหานคร : ศรีเดชา, 2528.
- . สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ และระหว่างประเทศไทยกับองค์การระหว่างประเทศ เล่ม 9 พ.ศ. 2509 - 2511. กรุงเทพมหานคร : ศรีเดชา, 2529.

- ชานชัย อัจฉรินทร์. วิเคราะห์การค้าและนโยบายการค้าของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทยกับสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร : โครงการอเมริกาศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ถนอมสุข นุ่มนนท์. การเมืองและการต่างประเทศในประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- พระยากัลยาณไมตรี. เอกสารเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อผูกมัดตามสัญญาค้าสมัยของประเทศไทย ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. แปลโดย สำราญ กัลยาณไมตรี. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2512.
- พานิชย์, กระทรวง. กรมการค้าต่างประเทศ. ฝ่ายสิทธิประโยชน์ทางการค้า. ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ข่าวพานิชย์, 2529.
- พานิชย์, กระทรวง. กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. การเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย และผลประโยชน์ของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2530.
- มาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2531.
- พิชัย บุรณะสมบัติ. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, 2527.
- เน็ญศรี ติ๊ก. การต่างประเทศกับเอกราชและอำนาจอธิปไตยของไทย (ตั้งแต่รัชกาลที่ 4 ถึงสิ้นสมัยจอมพล ป. พิบูลย์สงคราม). กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.
- ยรรยง พวงราช. สิทธิบัตร : กฎหมายและวิธีปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทการพิมพ์, 2533.
- วิชา มหาคุณ. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- สมพร พรหมพิตาพร และศรีวันดา พรหมพิตาพร. คู่มือกฎหมายลิขสิทธิ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2527.

- สรชัย นิสาลบุตร, จลีพร โกลากุล, วัชรภรณ์ สุริยนิวัฒน์, ชีระพล เมฆอริคม, ปรีชา อัสวเดชาบุตร, ศิริชัย พงษ์วิชัย และวัชรา นีรัญชะวะลิต. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สิทธิสยามการ, หลวง. สัญญาทางพระราชไมตรี ระหว่างสยามกับต่างประเทศ. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2506.
- สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ : การควบคุมการค้าระหว่างประเทศโดยรัฐ. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- สุชาบดี สัตตบุศย์. กฎหมายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2528.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชานิติศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2528.
- _____ . เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : วิกตอรีเฟาเวอร์พอยท์, 2528.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชารัฐศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530.
- หยุด แสงอุทัย . คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, 2511.

บทความในหนังสือ

- จรัญ ภัคดีธนากุล. "พันธกรณีตามกฎหมายไทยที่มีต่อระบบลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ." ใน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา, หน้า 315-339. บริการส่งเสริมงานตุลาการ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : ชูติมาการพิมพ์, 2532.
- ชวลิต อรรถศาสตร์. "ลิขสิทธิ์ภายในประเทศ." ใน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา, หน้า 269-313. บริการส่งเสริมการตุลาการ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : ชูติมาการพิมพ์, 2532.

- ปริญญาดิพดุง. "หลัก National Treatment นำมาใช้กับพันธกรณีของประเทศไทยที่มีต่อ
ลิขสิทธิ์ต่างประเทศได้เพียงใด." ใน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา, หน้า 341-
365. บริการส่งเสริมงานตุลาการ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : ชุติมาการ
พิมพ์, 2532.
- _____ . "ลิขสิทธิ์กับคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์." ใน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา, หน้า
433-490. บริการส่งเสริมงานตุลาการ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร :
ชุติมาการพิมพ์, 2532.
- วัชรวิสา ไตสงวน, จัญญ ภักดีชนากุล. "กฎหมายสิทธิบัตร." ใน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา,
หน้า 517-561. บริการส่งเสริมงานตุลาการ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร
: ชุติมาการพิมพ์, 2532.
- วิลาศวงศ์ พงศะบุตร. "การเปิดสัมพันธไมตรีทางการทูตระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา." "
ใน รวมบทความเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไมตรีทางการทูตระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา
พ.ศ. 2376-2493 (ค.ศ. 1833-1950) หน้า 89-105 : กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์แพรวพิทยา, 2519.
- สุธรรม อัญไธธรรม. "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย เศรษฐ
ศาสตร์และการเมือง." ใน รพี'31, หน้า 43-47. ณัฐวุฒิ แซ่ลิ้ม, บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2531.
- สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. "การคุ้มครอง "สิทธิ" ในคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์." ใน สู่นาคต
ด้วยพันธวิศกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ โลหะ และวัสดุ อิเล็กทรอนิกส์ และ
คอมพิวเตอร์, หน้า 37-40. กรุงเทพมหานคร : นวกนท จำกัด. 2531.
- _____ . "ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย-สหรัฐอเมริกา : ข้อคิดและทางออกของประเทศ
ไทย." ใน รพี'30, หน้า 124-137. ธวัชชัย วชิฎกุล, จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช,
อุลิต ดิษฐปรานีต และประพนวงษ์ พจนไชยสิทธิ์, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร
: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2530.

บทความในวารสาร

- กิตติศักดิ์ ปกติ. "การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศไทย." วารสารนิติศาสตร์ 9(2526) :
1-37.

- กิตติพงษ์ กิตติราษฎร์. "มาตรา 301 และผลกระทบต่อการเจรจาการค้าไทย-สหรัฐอเมริกา." วารสารกฎหมาย 12(มีนาคม 2532) : 25-24.
- จัญญ์ ภักดีชนากุล. "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521." คณา 30 (กันยายน-ตุลาคม 2526) : 89-101.
- _____ . "ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ." วารสารนิติศาสตร์ 13(2526) : 39-60.
- จิตต์ภัทร เครือวรรณ และสุธรรม อยู่ไวยธรรม. "ข้อคิดว่าด้วยการค้าไทย-สหรัฐฯ : นโยบายการค้าโดยจีเอสพี และมาตรา 301." วารสารกฎหมาย 13(พฤศจิกายน 2532) : 6-46.
- ธีรชัย ศุภผลศิริ. "วิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมายในการแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 : เฉพาะกรณีความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา." วารสารกฎหมาย 12 (กรกฎาคม 2531) : 19-44.
- _____ . "องค์ประกอบมูลฐานของงานอันมีลิขสิทธิ์." วารสารกฎหมาย 9(มิถุนายน 2527) : 173-190.
- พนิตี สุริยะ. "ปัญหาบางเรื่องจากสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา." วารสารนิติศาสตร์ 16(ธันวาคม 2529) : 96-102.
- ประจิตต์ โรจนพฤษ์. "สนธิสัญญากับกฎหมายไทย." วารสารธรรมศาสตร์ 30(10 กุมภาพันธ์ 2523) : 85-95.
- พิเศษ เสตเสถียร. "ปัญหาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ของซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์." วารสารกฎหมาย 10(สิงหาคม 2528) : 222-232.
- เนียรพรรณ กำเนิดศิริ. "สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา : เกมใหม่ในวงการค้าต่างประเทศ." สรุปข่าวธุรกิจ 20(10-15 กุมภาพันธ์ 2532) : 23-32.
- เลอสรร ธนสุกาญจน์. "กรรมสิทธิ์คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ สถานการณ์และแนวทางวิเคราะห์." คอมพิวเตอร์ 1(กรกฎาคม 2530) : 10-27.
- วาริณี แยมบุญเรือง. "สหรัฐอเมริกา : ภาวะถึงคราตกอันดับผู้นำโลก." สรุปข่าวธุรกิจ 4 (ธันวาคม 2531) : 2-14.
- ศิริพรรณ กิติประวัติ. "สหรัฐฯ ตัดจีเอสพี : ผลกระทบต่อการส่งออกไทย." วารสารเศรษฐกิจ 21(เมษายน 2532) : 194-199.
- _____ . "GSP และผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจไทย." วารสารเศรษฐกิจ 21(มกราคม 2532) : 13-24.

- _____ . "GSP สหรัฐอเมริกาและไทย : บทบาทที่ควรประเมิน." วารสารเศรษฐกิจ 21 (มกราคม 2532) : 5-12.
- สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร. "กฎหมายสิทธิสัญญาไทย." วารสารสวนเกษตร 31(10 กุมภาพันธ์ 2524) : 141-167.
- สมปอง สุจิตกุล. "สัตยาบันและผลบังคับของสัญญา." บทกวี 20(กรกฎาคม 2505) : 562-586.
- สุธี ประศาสน์เศรษฐ. "แนวความคิด ประเด็นปัญหา และแรงผลักดันระหว่างประเทศ เกี่ยวกับทฤษฎีสันติทางปัญญา." วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 5(กันยายน 2530) : 101-128.
- สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. "การคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ทางออกที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของไทย." จุฬาลงกรณ์วารสาร 1(ตุลาคม-ธันวาคม 2531) : 71-76.
- _____ . "บทบาทของกฎหมายเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และผลกระทบต่อประเทศไทย." บทกวี (2529) : 51-79.
- _____ . "ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย-สหรัฐอเมริกา : อะไรคือประเด็น." ทนายประจำบ้าน 3(กรกฎาคม 2530) : 13-17.
- _____ . "ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย-สหรัฐอเมริกา : ข้อคิดสำหรับประเทศไทย." วารสารกฎหมาย 11(กรกฎาคม-กันยายน 2530) : 148-164.
- _____ . "ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย-สหรัฐอเมริกา : ข้อคิดสำหรับประเทศไทย." วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 5(กันยายน 2530) : 129-148.
- _____ . "สิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญากับ GATT." วารสารธรรมศาสตร์ 15(2530) : 49-66.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. "การแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการค้ากับสหรัฐฯ ของประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICS) : แงคิดเปรียบเทียบกับกรณีของไทย" เอเชียปริทัศน์ 8 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2530) : 33-39.
- บทความในหนังสือพิมพ์ กรมมหาวิทยาลัย
- กสิกรไทย, ธนาคาร. ส่วนวิจัยเศรษฐกิจทั่วไป. "ลิขสิทธิ์-จี.เอส.พี. เรื่องที่จะไม่ยุติลงง่ายๆ." สยามรัฐ (15 มิถุนายน 2530) : 6.

- ข่าวพาณิชย์. "เผยผลกระทบสำหรับจ.เจ.เอส.พี.สินค้าไทย." ข่าวพาณิชย์ (27 พฤษภาคม 2530) : 5.
- จตุรงค์ ฉายแสง. "ต้องการให้ร่าง พรบ.ลิขสิทธิ์มีความชัดเจน.." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 34(3-9 เมษายน 2531) : 9-11.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. "แก้ไข พรบ.ลิขสิทธิ์ ข้อโต้แย้งทางเศรษฐกิจและจุดยืนทางศีลธรรม." มติชน (3 มิถุนายน 2530) : 9.
- ชาวไทย. "หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีไทย-อเมริกา." ชาวไทย (29 พฤษภาคม 2509) : 5.
- ฐานเศรษฐกิจ. "สัมมนาเชิงอภิปราย เรื่อง "การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาต่อปัญหาการค้าระหว่างประเทศ." ฐานเศรษฐกิจ (27 ตุลาคม 2529) : 12.
- . "การใช้สิทธิพิเศษ (GSP) ของไทยไปสหรัฐปี 2529 ช่วง 10 เดือนมกราคม-ตุลาคม." ฐานเศรษฐกิจ (1-6 มิถุนายน 2530) : 19.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. "กรณีร่าง พรบ.ลิขสิทธิ์การละเมิดรัฐธรรมนูญ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์? หรือโดยจงใจ???" มติชน (26 เมษายน 2531) : 3.
- บุญชนะ อัดถาวร. "สหรัฐอเมริกา คุ้มครองลิขสิทธิ์ต่างชาติแค่ไหน?" ประชาชาติธุรกิจ (8 มีนาคม 2529) : 14.
- ประสิทธิ์ เอกบุตร. "ปัญหากฎหมายกับการแก้ไข พรบ.ลิขสิทธิ์." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 34 (24 มิถุนายน - 4 กรกฎาคม 2530) : 51-52.
- พนศรี วิรัตกุล. "ตัด จี.เอส.พี. ไทยเสียประโยชน์ขนาดไหน." มติชน (8 พฤศจิกายน 2530) : 9.
- สยามรัฐ. "ผลประโยชน์ไทยกับ จี.เอส.พี.." สยามรัฐ (29 มิถุนายน 2530) : 6.
- สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. "กรรมาธิการ ตปท.เสนอ "คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา"." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 33(14-20 มิถุนายน 2530) : 7-8.
- สรกุล อุดุลยานนท์. ""แยงกี้ในเพรสเซนส์" จุดยืนไทยหลังกฎหมายลิขสิทธิ์." มติชน (7 มิถุนายน 2530) : 3.
- สุธรรม อัญญาธรรม. "ลิขสิทธิ์ แลก จี.เอส.พี. เอาคุ้มมั่งการไปตกปลา?" มติชน (28 เมษายน 2531) : 3.
- สุธี ประศาสน์เศรษฐ. "ปัญหาการแก้ไขพรบ. ลิขสิทธิ์กับพันธกรณี??ต่อสหรัฐ." มติชนสัปดาห์ 7(7 มิถุนายน 2530) : 20.

สุรินทร์ นิสสุวรรณ. "พรบ.ลิขสิทธิ์ ยุทธศาสตร์เสริมบทบาทสภาผู้แทน?" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
34(13-19 ธันวาคม 2530) : 11-13.

อัษฎางค์ ปาณิกบุตร. "จุดที่ถูกมองข้ามใน พรบ.ลิขสิทธิ์." มติชน (26 เมษายน 2531) : 9.

รายงานการวิจัย

โกศล เพ็ชรสุวรรณ, ชาดรี ศรีไพพรรณ, ประสิทธิ์ ประณีตมงคล และประยุทธ เขียววัฒนา.
"คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์." รายงานสำรวจและศึกษาสถานภาพทางเทคโนโลยีของ
อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์, ลำดับที่ 3, สำนักบริการวิชาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง,
กรุงเทพมหานคร, 2531.

จันทร์่า บุรณฤกษ์ และปิยนถ บุนนาค. "การศึกษาผลกระทบทางการเมืองจากความสัมพันธ์
ไทย-สหรัฐอเมริกา (พ.ศ.2463-2506)." รายงานวิจัยทุนรัชดาภิเษกสมโภช,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร, 2521.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. "ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์." รายงานผลการวิจัยทุนรัชดาภิเษกสมโภช.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลำดับที่ 15, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร,
2528.

เลอสรร ฑนสุกาญจน์, ไพรัช รัชชพงษ์, สุธรรม อัญญาธรรม, จิตนภัทร เครือวรรณ, นิเศษ
เสตเสถียร และจารุมাত্র ปิ่นทอง. "ผลกระทบกรณีที่ประเทศไทยให้ความคุ้มครอง
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งรูปแบบและสาระของกฎหมายที่เหมาะสมในการให้
ความคุ้มครอง." โครงการศึกษาวิจัยผลกระทบกรณีที่ประเทศไทยให้ความคุ้มครอง
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งรูปแบบและสาระของกฎหมายที่เหมาะสมในการให้
ความคุ้มครอง, ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533.

วิษณุ เครืองาม. "การใช้กฎหมายระหว่างประเทศในระบบกฎหมายภายในของไทย." รายงาน
ผลการวิจัยทุนรัชดาภิเษกสมโภช, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร,
2521.

สงวน ลีวมโนนธ์. "ผลกระทบจากกรณีกฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา และทรัพย์สินทางปัญญา
อันมีต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย." รายงานวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาเศรษฐกิจ,
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, กรุงเทพมหานคร, 2532.

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย, จรัญ ภักดีธนากุล, บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, วิชวีชา โตสงวน, บุญมา เตชะวนิช, เลอสรรร วนสุกาญจน์, จิตตภัทร เครือวรรณ และสุธรรม อยู่ในธรรม. "สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา." รายงานวิจัยโครงการศึกษาวิจัยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา. ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วิทยานิพนธ์

ชมพูนุท นาดีร์กี. "บทบาทที่ปรึกษาชาวต่างประเทศในรัชสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453)." วิทยานิพนธ์ปริณามหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.

ทรงศรี อาจอรุณ. "การแก้ไขสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิสภาพนอกอาณาเขตกับประเทศมหาอำนาจในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว." วิทยานิพนธ์ปริณามหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2502.

ธนิยา ทรายางกูร. "การค้าระหว่างประเทศกับกฎหมายระหว่างประเทศ : บทบาทของกฎหมายระหว่างประเทศ." วิทยานิพนธ์ปริณามหาบัณฑิต แผนกวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

นิพน ยิ่งวัฒนา. "การคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ตามกฎหมายไทย." วิทยานิพนธ์ปริณามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

สมพล พรพัฒน์เลิศกุล. "งานอันเป็นวัตถุแห่งลิขสิทธิ์." วิทยานิพนธ์ปริณามหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

จุลสาร

กลสิกรไทย, ธนาคาร. ส่วนวิจัยเศรษฐกิจทั่วไป. "ทรัพย์สินทางปัญญา : ปัญหาผลประโยชน์ของต่างชาติ." มองเศรษฐกิจ (ตุลาคม 2529). กรุงเทพมหานคร : ธนาคารกลสิกรไทย, 2529. (อัดสำเนา)

ไทยพาณิชย์, ธนาคาร. ส่วนวิจัยเศรษฐกิจ. "สหรัฐเพิ่มถอน GSP 4 เลื่อนแห่งเอเชีย ไทยจะได้ประโยชน์หรือไม่." เศรษฐกิจปริทัศน์ 10 (กุมภาพันธ์ 2531). กรุงเทพมหานคร : ธนาคารไทยพาณิชย์. 2531. (อัดสำเนา)

- สมยศ แซ่มซ้อย. "ลิขสิทธิ์-จีเอสพี : เรื่องที่จะไม่ยุติลงง่าย ๆ" มองเศรษฐกิจ (มิถุนายน 2530). กรุงเทพมหานคร : ธนาคารกสิกรไทย, 2530. (อัดสำเนา)
- สำนักข่าวสารออเมริกัน. "การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย ข้อกังวลและจุดมุ่งหมายของสหรัฐ." ข้อมูลประกอบข่าว (28 พฤศจิกายน 2531). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2531. (อัดสำเนา)
- _____ . "ทรัพย์สินทางปัญญาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ." ข้อมูลประกอบข่าว (10 พฤศจิกายน 2531). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2531. (อัดสำเนา)
- _____ . "ประธานาธิบดี เรแกนยังร่างกฎหมายการค้าเพราะจะทำให้เศรษฐกิจเสียหาย." ข้อมูลประกอบข่าว (26 พฤษภาคม 2531). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2531. (อัดสำเนา)
- _____ . "ภูมิหลังสถานะของสหรัฐในเรื่องการคุ้มครองลิขสิทธิ์." ข้อมูลประกอบข่าว (18 พฤษภาคม 2530). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2530. (อัดสำเนา)
- _____ . "มาตรา 301 พิเศษเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา." ข้อมูลประกอบข่าว (26 พฤษภาคม 2532). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2532. (อัดสำเนา)
- _____ . "สภาคองเกรสอนุมัติให้สหรัฐเข้าร่วมอนุสัญญาเบอร์น์." ข้อมูลประกอบข่าว (24 ตุลาคม 2531). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2531. (อัดสำเนา)
- _____ . "สหรัฐเรียกร้องให้คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา." ข้อมูลประกอบข่าว (3 พฤศจิกายน 2530). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2530. (อัดสำเนา)
- _____ . "สหรัฐยกเลิกการให้สิทธิยกเว้นภาษีสินค้าขาเข้าจากประเทศไทยมูลค่า 165 ล้าน (4,125 ล้านบาท)." ข้อมูลประกอบข่าว (20 มกราคม 2532). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2532. (อัดสำเนา)
- _____ . "สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและความสามารถในการแข่งขันของสหรัฐ." ข้อมูลประกอบข่าว (10 พฤศจิกายน 2531). กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวสารออเมริกัน, 2531. (อัดสำเนา)

อัครเมศวร์ ทองนวล. "ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์." จุลสารเฉพาะกรณีห้องสมุดรัฐสภา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการรัฐสภา, 2530.

เอกสารประกอบการสัมมนา

- การุณ กิตติสถาพร. "กฎหมายการค้าสหรัฐฯ : สถานภาพและผลกระทบต่อประเทศไทย." เอกสารในการสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์ของประเทศไทยต่อกรณีกฎหมายการค้าของสหรัฐอเมริกา เสนอที่ ห้องประชุมตึกอเนกประสงค์ ชั้น 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 12 มิถุนายน 2532. (อัดสำเนา)
- จรัญ ภัคดีชนากุล. "แนวคิดจากกฎหมายการค้าฉบับใหม่ของสหรัฐฯ." เอกสารในการสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์ของประเทศไทยต่อกรณีกฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา เสนอที่ ห้องประชุมตึกอเนกประสงค์ ชั้น 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 12 มิถุนายน 2532. (อัดสำเนา)
- จิตตภัทร เครือวรรณ และ สุธรรม อยู่ไธธรรม. "ข้อคิดเรื่องการค้าไทย-สหรัฐฯ : นโยบายการค้าโดยจีเอสพี." เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์ประเทศไทยต่อกรณีกฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา เสนอที่ห้องประชุมตึกอเนกประสงค์ ชั้น 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 12 มิถุนายน 2532. (อัดสำเนา)
- ชัชชัย ศุภผล. "วิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมายในการแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 : เฉพาะกรณีความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา." เอกสารในการสัมมนา เรื่อง ปัญหาลิขสิทธิ์ เสนอที่ห้องประชุม ชั้น 3 อาคารปี รัฐสภา 29 พฤษภาคม 2530. (อัดสำเนา)
- ปกิต กิระวานิช, ไพรัช ชัชชนพงษ์. "บทบาทของศูนย์เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์แห่งชาติในการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์." เอกสารในการสัมมนา เรื่อง การวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ เสนอที่ สำนักงานการรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 25-27 กันยายน 2530. (อัดสำเนา)
- ปกิต วาทีสาชกกิจ. "สำนักผู้แทนการค้าสหรัฐฯและมาตรา 301." เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง ปัญหาหูร่นอกและมาตรา 301 กับทางออกไทย เสนอที่ ห้องประชุมจงจินต์ โรงพยาบาลรามาศิบตี 10 สิงหาคม 2532. (อัดสำเนา)
- ปราการ อาภาศิลป์, สุธรรม อยู่ไธธรรม, จิตตภัทร เครือวรรณ. "กฎหมายการค้าระหว่างประเทศและผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย." เอกสารในการสัมมนาทางวิชาการ

ประจำปี 2533 ครั้งที่ 13 เรื่อง กฎหมาย : เสริมหรือถ่วงการพัฒนาเศรษฐกิจไทย? เสนอที่หอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 14-15 มิถุนายน 2533. (อัดสำเนา)

พาณิชย์, กระทรวง, กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. "ปัญหาเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ." เอกสารในการบรรยาย เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ เสนอที่ห้องประชุมกรมพาณิชย์และกฎหมายชั้น 2 วังสราญรมย์ 30 พฤษภาคม 2529. (อัดสำเนา)

เลอสรร ธนสุกาญจน์. "คอมพิวเตอร์ชอแนร์." เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษเรื่อง ลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรทางเทคโนโลยีของประเทศไทย. เสนอที่ ห้องประชุม 4 ตึก 1 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย 4 กันยายน 2530. (อัดสำเนา)

วัชรวิสา โดสงวน และ เลอสรร ธนสุกาญจน์. "ผลกระทบต่อการค้าคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามข้อเสนอของประเทศอุตสาหกรรมต่อ GATT." เสนอต่อการสัมมนา เรื่อง สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญากับการเจรจาการค้าหลายฝ่ายของ GATT เสนอที่ โรงแรมอิมพีเรียล 25 ตุลาคม 2531. (อัดสำเนา)

เศรษฐกิจการพาณิชย์, กรม. "เอกสารการบรรยาย ชุดที่ 1." เอกสารประกอบการบรรยายเพื่อสาธารณะเรื่อง "แกตต์" "จีเอสพี" มีผลอะไรกับเรา? เสนอที่ โรงแรมอิมพีเรียล 9 ตุลาคม 2529. (อัดสำเนา)

_____ . "สรุปข้อกล่าวหาของสหรัฐ." เอกสารประกอบการบรรยายเพื่อสาธารณะเรื่อง "แกตต์" "จีเอสพี" มีผลอะไรกับเรา? เสนอที่ โรงแรมอิมพีเรียล 9 ตุลาคม 2529. (อัดสำเนา)

_____ . "ประเมินผลกระทบต่อส่งออกของไทยหากสหรัฐระงับ GSP." เอกสารประกอบการบรรยายเพื่อสาธารณะเรื่อง "แกตต์" "จีเอสพี" มีผลอะไรกับเรา? เสนอที่ โรงแรมอิมพีเรียล 9 ตุลาคม 2529. (อัดสำเนา)

_____ . "ระบบการให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นนอกรั่วไป (GSP) ของสหรัฐอเมริกาและประชาคมยุโรป." เอกสารประกอบการบรรยายเพื่อสาธารณะ เรื่อง "แกตต์" "จีเอสพี" มีผลอะไรกับเรา? เสนอที่ โรงแรมอิมพีเรียล 9 ตุลาคม 2529. (อัดสำเนา)

_____ . "ระบบ GSP ใหม่ของสหรัฐ." เอกสารประกอบการบรรยายเพื่อสาธารณะเรื่อง "แกตต์" "จีเอสพี" มีผลอะไรกับเรา? เสนอที่ โรงแรมอิมพีเรียล 9

ตุลาคม 2529. (อัดสำเนา)

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. "ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย - สหรัฐและทางออกของประเทศไทย." เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ เสนอที่ ห้องประชุมชั้น 3 อาคารบี รัฐสภา 29 พฤษภาคม 2530. (อัดสำเนา)

_____ . "ปัญหาในการจัดระเบียบในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ : กรณีการค้าและทรัพย์สินทางปัญญา." เอกสารในการสัมมนา เรื่อง ประเทศไทยในโลกแห่งความเปลี่ยนแปลง : บทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติในกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศ เสนอที่ โรงแรมดุสิต รีสอร์ท พัทยา 13-15 พฤศจิกายน 2530. (อัดสำเนา)

_____ . "เปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ 3 ร่าง." เอกสารประกอบอภิปราย เรื่อง วิเคราะห์ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย-สหรัฐ เสนอที่ ห้องประชุมสารนิเทศก์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 18 ตุลาคม 2530. (อัดสำเนา)

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย และ สุธรรม อยู่ในธรรม. "การถ่ายทอดเทคโนโลยีกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา." เอกสารในการประชุมวิชาการประจำปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง มหาวิทยาลัยบนเส้นทางไปสู่ความเป็นนิสิต เสนอที่ ห้องประชุมสารนิเทศก์ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 17 มกราคม 2532. (อัดสำเนา)

เอกสารอัดสำเนา

การค้าต่างประเทศ, กรม. "ข้อมูลเรื่อง จี.เอส.พี. ของสหรัฐฯ เกี่ยวกับประโยชน์และผลที่อาจกระทบต่อการผูกพันถอน จี.เอส.พี.แก่ไทย." เอกสารเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ (ฉบับ...) พ.ศ..... 22 ธันวาคม 2530. กรุงเทพมหานคร: กรมการค้าต่างประเทศ, 2530. (อัดสำเนา)

คณะกรรมการกฤษฎีกา, สำนักงาน. "บันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ลิขสิทธิ์สิ่งพิมพ์ขององค์กรระหว่างประเทศ (งานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ด้วย จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2521 หรือไม่)." กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2527. (อัดสำเนา)

คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาบททวนนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา. "รายงานผลการพิจารณา เรื่อง ปัญหาการให้ความคุ้มครองแก่โปรแกรมคอมพิวเตอร์." กรุงเทพมหานคร : กระทรวงพาณิชย์, 2530.

(อัครสาเนา)

ธนาคารแห่งประเทศไทย, หน่วยการเงินระหว่างประเทศ. "กองทุนการเงินระหว่างประเทศ."

กรุงเทพมหานคร : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2533. (อัครสาเนา)

ธนาคารแห่งประเทศไทย, หน่วยการเงินระหว่างประเทศ. "ธนาคารโลก." กรุงเทพมหานคร

: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2531. (อัครสาเนา)

บรรศักดิ์ อูวรรณโณ. "ถอดเทปคำบรรยาย เรื่อง ปัญหาและผลกระทบในการคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์." กรุงเทพมหานคร : คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. (อัครสาเนา)

สภาผู้แทนราษฎร. คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ. "ข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2521." เสนอในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร: สภาผู้แทนราษฎร, 2530. (อัครสาเนา)

รายงานการประชุม

กรรมการพิจารณาการออกกฎหมายคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม. "รายงานประชุมกรรมการพิจารณาออกกฎหมายคุ้มครองวรรณกรรม และศิลปกรรม", ครั้งที่ 1." 31 พฤษภาคม 2471.

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ.... "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ...., ครั้งที่ 1." 8 ธันวาคม 2530.

_____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 2." 5 มกราคม 2531.

_____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 3." 19 มกราคม 2531.

_____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 4." 9 กุมภาพันธ์ 2531.

_____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 5." 23 กุมภาพันธ์ 2531.

_____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 6." 8 มีนาคม 2531.

- _____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 7." 15 มีนาคม 2531.
- _____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 8." 22 มีนาคม 2531.
- _____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 9." 29 มีนาคม 2531.
- _____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 10." 5 เมษายน 2531.
- _____ . "บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่..) พ.ศ....., ครั้งที่ 11." 12 เมษายน 2532.
- ราชเลขาธิการ, กรม. "รายงานการประชุมเสนาบดี, ครั้งที่ 1/2463." 29 พฤศจิกายน 2463.
- ศิลปากร, กรม. "รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พ.ศ. 2474, ครั้งที่ 7/2519." 30 พฤศจิกายน 2529.

จดหมาย

- การต่างประเทศ, กระทรวง. "บันทึกฉบับทั่วไปที่ 6/1488." 2 พฤษภาคม 2464.
- _____ . "หนังสือที่ ก.6/597." 10 เมษายน 2471.
- _____ . "หนังสือที่ กต 0503/67385." 11 กันยายน 2529.
- _____ . "หนังสือที่ น.8104/2481." 30 กันยายน 2481.
- _____ . "หนังสือที่ 2/967." 1 พฤษภาคม ร.ศ.131.
- _____ . "หนังสือที่ 240/8388." 29 พฤศจิกายน ร.ศ. 128.
- _____ . "หนังสือที่ 81/16850." 30 พฤศจิกายน 2470.
- คณะกรรมการกฤษฎีกา, สำนักงาน. "หนังสือที่ นร.0501/1072." 27 มิถุนายน 2527.
- _____ . "หนังสือที่ นร.0501/1586." 31 ตุลาคม 2526.
- _____ . "หนังสือที่ นร.0601/906." 22 พฤศจิกายน 2531.
- นายกรัฐมนตรี้, สำนัก. "หนังสือที่ นร 0203/16257." 7 กันยายน 2530.
- _____ . "หนังสือที่ ส.7523/2480." 29 มกราคม 2480.
- พาณิชย์, กระทรวง. "หนังสือที่ พณ.0704/166." 11 พฤศจิกายน 2531.

ราชอาณาจักร, กรม. "หนังสือที่ 1/53." 8 เมษายน 2474.

สภานิติบัญญัติไทย ณ กรุงวอชิงตัน. "หนังสือที่ 27/164." 4 ตุลาคม 2527.

สภาผู้แทนราษฎร. "หนังสือที่ 1248/2531." 14 เมษายน 2531.

ภาษาต่างประเทศ

หนังสือ

Congress of The United States. Office of Technology Assessment.
Computer Software and Intellectual Property : Background
Paper. Washington, D.C. : U.S. Government Printing Office,
1990.

Cornish, W.R.. Intellectual Property : Patents, Copyright,
Trademarks and Allied Rights. London : Sweet & Maxwell, 1981.

Elias, Taslim O. The International Court of Justice and Contemporary
Problems. Hague : Martinus Nijhoff Publishers, 1983.

Elias, T.O.. The Modern Law of Treaties. New York : Oceana
Publications, 1974.

Ferguson, Tyrone. The Third World and Decision Making in the
International Monetary Fund : The Quest for Full and
Effective Participation. London : Biddles of Guildford, 1988.

Hanneman, H.W.A.M.. The Patentability of Computer Software.
Deventer, Netherland : Kluwer Law and Taxation Publishers,
1985.

Henkin, Louis, Pugh, Richard Crawford, Schachter, Oscar and Smith,
Hans. International Law, Cases and Materials. Minnesots :
West Publishing Co., 1980.

International Bank for Reconstruction and Development, The World
Bank : Policies and Operations. Washington, D.C. : The
International Bank for Reconstruction and Development ,1957.

- Jackson, John H. and Devey, William J.. Legal Problems of International Economic Relations. 2nd. Minnesota : West Publishing Co., 1986.
- Johnston, Donald F.. Copyright Handbook. 2nd ed. London : R.R. Bowker, 1982.
- Langhammer, Rolf J. and Andre Sapir. Economic Impact of Generalized Tariff Preferences. London : Gower Publishing, 1987.
- Leech, Noyes E., Oliver, Covey T., and Sweeney, Joseph Modest. Cases and Materials on The International Legal System. New York : The Foundation Press, 1973.
- Millard, Christopher J.. Legal Protect of Computer Programs and Data. London: Sweet & Maxwell, 1985.
- Miller, Arthur R.. Intellectual Property : Patent, Trademarks, and Copyright in a Nutshell. St. Paul, Minn. : West Publishing, 1983.
- Mason, Edward S., and Robert E. Aslaer. The World Bank Since Bretton Woods. Washington, D.C. : The Brookings Institution, 1973.
- Office of Technology Assessment. Intellectual Property Rights in and Age of Electronics and Information. Washington, D.C. : U.S. Government Printing Office, 1986.
- Patterson, Lyman Ray. Copyright in Historical Perspective. Tennessee : Vanderbilt University Press., 1986.
- Scott, Michael D.. Computer Law. New York : John Wile & Sons, 1985.
- Smedinghoff, Thomas J.. The Legal Guide to Developing Protecting, and Marketing Software. New York : John Wiley & Sons, 1986.
- Steward, Stephen H.. International Copyright and Neighbouring Rights. London: Butterworths, 1983.
- The World Bank. The World Bank Annual Report 1989. Washington, D.C. : The World Bank, 1989.

_____. The World Bank Annual Report 1990. Washington, D.C.: The World Bank, 1990.

United States International Trade Commission. Foreign Protection of Intellectual Property Rights and the Effect on U.S. Industry and Trade. Washington D.C. : USITC Publication, 1988.

U.S. Information Agency. Global Trade Issues : U.S. Policies and Proposals. Washington, D.C. : U.S. Information Agency, 1990.

Villiger, Mark E.. Customary International Law and Treaties. Netherland : Martinus Nijhoff Publishers, 1985.

Yusuf, Abdulqawi. Legal Aspect of Trade Preferences for Developing States. Hague : Martinus Nijhoff Publishers, 1982.

บทความในหนังสือ

Wai, U Tan. "The Role of Developing Countries In the International Monetary System." in Development Issues in the current International Monetary System, pp. 160-195. Dahlan M. Satalaksana, Singapore : Addison-Wesley Publishing, 1988.

บทความในวารสาร

Bello, Judith H., and Holmer, Alan F. "Special 301" : Its Requirements, Implementation, and Significance." Fordham International Law Journal 13(1989-1990): 259-275.

Bhojwani, Ashok. "Copyright Laws and the Nature of Computer Software." Intellectual Property in Asia and the Pacific No.26 (July-December 1989): 59-72.

Bin, Jan. "Computer Technology and "Industrial Copyright"." Intellectual Property in Asia and the Pacific No.27 (January-March 1990): 45-57.

- Bliss, Julia Christine. "The Amendments to Section 301 : an Overview and Suggested Strategies for Foreign Response." Law and Policy in International Business 20 (1989): 501-528.
- Brand, Ronald A. "Private parties and GATT Dispute Resolution : Implications of the Panel Report on Section 337 of the U.S. Tariff Act of 1930." Journal World Trade 24 (June 1990) : 5-30.
- Correa, Carlos Maria. "Computer Software Protection in Developing Countries : Normative Outlook." Journal of World Trade 22 (1988): 23-31.
- Damschroder, Mark L.. "Intellectual Property Rights and the GATT : United State Goals in the Uruguay Round." Vanderbilt Journal of Transnational Law 21(1988): 367-400.
- Evenson, R.E.. "Intellectual Property Rights and The Third World." EIPR 12(1983): 331-334.
- Hartnick, Alan J., and Goldstein, Margaret Frenkel, eds. "Preliminary Report of the Ad Hoc Working Group on U.S. Adherence to the Berne Convention, December 1985." Journal of the Copyright Society of the USA. 33(April 1986): 183-299.
- Liberman, Adam. "The Apple Case : A comparison of the American and Australian Cases." The University of New South Wales Law Journal 7(1984): 143-160.
- Nakajima, Tohru. "Legal Protection of Computer Programs in Japan : the Conflict between Economic and Artistic Goals." Columbia Journal of Transnation Law 27(1988): 143-168.
- Neely, Jeffrey S., and Ishida, Hideto. "Section 337 and National Treatment under GATT : a Proposal for Legislative Reform." Fordham International Law Journal 13(1989-1990): 276-297.
- O'Neill III, Thomas N.. "Combatting Pirate Intellectual Property in Thailand : Asia's Youngest Tiger Faces America's Growing

Concern." Journal of International Business Law (February 17, 1989): 1-48.

Samuelson, Pamela. "Reverse-Engineering Someone Else's Software : Is It Legal?" IEEE Software 7(January 1990): 90-96.

Steger, Debra P. "Section 301 and 337 : Other Remedies Against Unfair Foreign Trade Practices." International Economic Issues (September 1987): 22-26.

บทความในหนังสือพิมพ์

Banyat Tansaneeyvij and Pichai Churnsuksawadi. "Coalition Split over Copyright." Bangkok Post (November 7, 1987): 4.

Pansak Vinyarath. "Let U.S. have a Law for Protection of Software." The Nation (November 14, 1987): 13.

Pichai Chuensuksawadi. "Copyright What's in the Balance." Bangkok Post (May 25, 1987): 4.

The Nation. "Full Disclosure Urged to Protect Computer Software." The Nation (October 14, 1987): 7.

The Nation. "GSP. Gains only Mior, Report Thai Farmers." The Nation (June 10, 1987): 25.

The Nation. "Intellectual Property Considerations in Thai Perspective." The Nation (May 30, 1985): 16 - 17.

จุลสาร

USIS. . "Background on U.S. Position on Copyright Protection." Backgrounder (May 18, 1987). Bangkok : USIS, 1987.

_____. "How the Trade Bill Affects Different Countries." Backgrounder (August 10, 1988). Bangkok: USIS, 1988.

- _____ . "Legislative History of The Omnibus Trade Bill." Backgrounder (August 10, 1988). Bangkok: USIS, 1988.
- _____ . "Special '301' and Thailand." Backgrounder (May 26, 1989). Bangkok: USIS, 1989.
- _____ . "U.S. Urges Protection of Intellectual Property." Backgrounder (October 29, 1987). Bangkok: USIS, 1987.
- Wells, Louis T., Jr.. "Intellectual Property and Developing Countries : Option for U.S. Policy." Policy Focus 5 (November 1989) Washington, D.C. : Overseas Development Council, 1989.

เอกสารอัดสำเนา

- Bikoff, James L.. "United States Adherence to Berne Convention and Impact upon Foreign and United State Copyright Holders." Washington, D.C. : Baker & Hosteler Counsellors at law, 1988.
- Keplinger, Michael S.. "International Protection for Computer Programe and Semiconductor Chips." Washington, D.C. : United States Patent and Trademark Office, 1986.
- Office of the United States Trade Representative. "Adimistration Statement on the Protection of U.S. Intellectual Property Rights Aboard." Washington, D.C. : Office of the United States Trade Representative, 1986.
- _____ . "Accelerated Action Plans for Countries on the Priority Watch List under Special 301." Washington, D.C. : Office of the United States Trade Representative, 1989.
- _____ . "Fact Sheet : 'Special 301' on Intellectual Property." Washington, D.C. : Office of the United States Trade Representative, 1989.
- _____ . "Statement of Ambassador Carla A. Hills." Washington, D.C. : Office of the United States Trade Representative,

1989.

_____. "Statutory Summary of 'Special 301' on Intellectual Property." Washington, D.C. : Office of the United States Trade Representative, 1989.

The International Intellectual Property Alliance. "Before the GSP. _____ : Subcommittee Office of the United States Trade Representative. (paper petition to USTR)." Washington, D.C. : IIPA, 1987.

Task Force on Intellectual Property. "Summary of the Phase I : Recommendations of the Task Force on Intellectual Property to the Adviser Committee for Trade Negotiations." Washington, D.C. : Office of the United States Trade Representative, 1985.

_____. "Summary of the Phase II : Recommendations of the Task Force on Intellectual Property to the Adviser Committee for Trade Negotiations." Washington, D.C. : Office of the United States Trade Representative, 1986.

รายงานการประชุม

The House of Ways and Means. "The Ways and Means Report, H.R.Rep. No.40, 100th. Cong., 1st. Sess.59." 1987.

The Congress of United State. "Conference Report on H.R.3, H.R.Rep. No.576, 100th Cong., 2nd Sess.560." 1988.

The Senate Committee on Finance, "Senate Finance Committe Report, Senate Report No.2059, 87th Cong.,2nd Sess." 1962.

_____. "Trade Agreement Act, 1979, Senate Report No.249, 96th Cong., 1st Sess.232." 1979.

_____. "Trade Reform Act of 1974, Senate Report No.1298, 93rd. Cong. 2nd Sess.16." 1974.

จดหมาย

Hull, Cordell. "Letter to Phra Apiban Rajamitri, 24 September 1937."

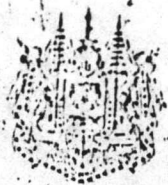

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ๒๑/๕๒๗

ศาลาว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๑ พฤษภาคม รศ. ๖๓๖

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ด้วยพระยากัลยาณไมตรี ทำจดหมายรายงานการปลุกษา
 แก่ผู้บัญชาอเมริกัน ลงวันที่ ๓๐ เมษายน มายื่นต่อข้าพระพุทธเจ้า
 ฉบับ ๑ แลส่งสำเนาหนังสือต่าง ๆ อีก ๑๐ ฉบับ คือ (๑) ร่าง
 สัญญา ๑๔ ข้อ (๒) ร่างโปรโตคอลข้อเพิ่มเติมว่าด้วยอำนาจศาล
 (๓) ร่างบรรทัดทางราชการหว่าด้วยออกกฎหมายไทย รวม ๓
 ฉบับนี้ร่างมาจากกรุงวอชิงตัน และมีจดหมายความเห่นพระยากัลยาณ
 ไมตรีชี้แจงไว้ตามต้นฉบับ ๆ ด้วย แลต่อไปนี้เป็นร่างที่พระยากัลยาณ
 ไมตรีคิดแก้ไขใหม่ คือ (๔) ร่างสัญญา ๒๑ ข้อ รวมความทั้งโปร
 โตคอลเข้าด้วย (๕ แล ๖) ร่างหนังสือแลกเปลี่ยนกัน ในระหว่าง
 เสนาบดีว่าการต่างประเทศกับทูตอเมริกัน ว่าด้วยการเกณฑ์ (๗
 แล ๘) ร่างหนังสือแลกเปลี่ยนกัน ว่าด้วยที่ดินพวกมิสซันารี (๙ แล ๑๐)
 ร่างหนังสือแลกเปลี่ยนกันว่าด้วยยี่ห้อค้าขาย แลพระยากัลยาณไมตรี
 ส่งสำเนาโทรเลขพระยาอรรคราชวราทร ซึ่งมีมาแต่เวลาที่พระยา
 กัลยาณไมตรีอยู่ที่วอชิงตัน ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน รศ. ๑๒๔ ฉบับ ๑
 ข้าพระพุทธเจ้าจึงค้นโทรเลขที่คิดต่อกันมา คือโทรเลขพระยาอรรค
 ราชวราทรลงวันที่ ๑๑ ธันวาคมฉบับ ๑ โทรเลขข้าพระพุทธเจ้ามี
 ถอดไปลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม รศ. ๑๒๔ ฉบับ ๑ กุศลเกล้า ฯ ถวาย

มาพร้อมกันหนังสือทั้งปวงซึ่งกราบทูลพระกรุณาเข้ามาข้างต้นนี้
เพื่อที่จะได้ทอดพระเนตรเห็นการใดที่ลุลกลิ้นที่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีแรงความโดยเสด็จในรายงานแล้ว
แล้วว่าสัญญาที่คิดร่างขึ้นนี้ จะควรทำๆ ไม่นั้น สดแล้วแต่รัฐบาลสยาม
จะวินิจฉัย

ข้าพระพุทธเจ้าเห็นด้วยเกล้า ๆ ว่า ร่างสัญญาตามที่ว่าจะ
ตกลงได้กับอเมริกา นั้น ไม่เป็นสัญญาว่าด้วยเลิกศาลกงสุลแท้ทีเดียว
เป็นแบบสัญญาซื้อขายอย่างที่ทำกันใหม่ในทุกวันนี้ อย่างเช่นที่กรุง
สยามได้ทำไว้กับญี่ปุ่นวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ รศ. ๑๑๖ ซึ่งมีกำหนดเวลา
ว่าจะเลิกศาลกงสุลก่อนเมื่อประมวลกฎหมายแล้วเสร็จแลประกาศใช้
ในกรุงสยาม ซึ่งเป็นกาลอันจะกำหนดลงเป็นแน่ยังไม่ได้ว่าแล้ว
เมื่อไร เพราะฉะนั้นจึงผิดกันกับสัญญาที่ทำไว้กับฝรั่งเศสในรศ. ๑๒๕
แลอังกฤษในรศ. ๑๒๗ ซึ่งยกเลิกศาลกงสุลนั้นเป็นอันมาก

ข้าพระพุทธเจ้ามีความเกรงใจว่า ถ้าตกลงทำสัญญากับอเมริกา
กันตามอย่างร่างที่แก้ใหม่นี้แล้ว ประเทศอื่น ๆ ที่มีสัญญาอยู่กับกรุง
สยาม มีฝรั่งเศสแลอังกฤษที่ได้ทำสัญญาเลิกศาลกงสุลแล้วเป็นต้นนั้น
จะคิดเห็นเป็นว่ารัฐบาลสยามกตัญญู ยังไม่คิดเลิกศาลกงสุลไปตาม
กาลที่จะกระทำไต่กัน ไปรอจนเวลาที่จะทำประมวลกฎหมายตกแล้ว

อีกประการหนึ่งอำนาจแลประโยชน์ในที่ดินที่คนต่างประเทศ
จะได้เหมือนคนไทย อันเป็นสิ่งสำคัญที่สำหรับจะไว้แลกเปลี่ยนกับการ

เลิกศาลกงสุล เช่นเคยมากเตรียมพร้อมว่าจะตกลงทำด้วยดี
ก็เป็นอันได้แก่คนอเมริกันด้วยหนังสือแลกเปลี่ยนกันว่าด้วยมีสนธิ
นั้นเสียแล้ว ประเทศอื่น ๆ คงจะไม่ยอมทำสัญญาอย่างฝรั่งเศษแล
อังกฤษทำอีกต่อไป แลคงจะคิดทำอย่างที่จะทำกับอเมริกาขึ้นอย่างเดียว

ความข้อนี้พระยากัลยาณไมตรีก็แสดงความเห็นไว้ด้วย
เหมือนกัน แจ้งอยู่ในรายงานหน้า ๑๒ บรรทัดที่ ๙ นั้นแล้ว

แต่การเรื่องสัญญาอเมริกันนี้ จะทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ ให้ทำถูกต้องไว้ประการใด ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทาน
พระบรมราชวินิจฉัย แลพระบรมราโชวาท เพื่อจะได้ปฏิบัติราชการ
ให้ชอบด้วยกระแสพระราชดำริที่สืบไป

ควรมีควรสรุปแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

ข้าพระพุทธเจ้า *ทูลกระหม่อมเอก* ขอเดชะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Office of the General Adviser,

Bangkok, April 30, 1912.

Dear Prince Devawongse,

Some time ago Mr King handed me the documents which he has received from Washington embodying the suggestions of the Department of State for a new treaty with Siam. Since then, I have been studying the draft, and I am now ready to report upon it to you. Before doing so, however, it may be worth while for me to recount briefly the circumstances leading up to the present draft, as it is now more than two years ago since the events took place.

Before my departure on leave in August, 1909, I had had (with the permission of the Government) informal discussions with Mr King with the object of negotiating a treaty solely on jurisdiction with America. A draft was settled between Mr King and myself, and it met with the approval of His late Majesty. This draft, I need not remind you, was identical with the draft which I afterwards left with Mr Anderson in Copenhagen and a copy of which you sent some months ago to Mr de Plancon as a proposal for a jurisdiction treaty with Denmark. Let me repeat that this draft covered only the surrender of jurisdiction, on the one hand, and on the other hand the placing of American citizens in Siam on the same footing as Siamese subjects. The draft was duly sent by Mr King to the Department of State.

During November and December, 1900, I visited Washington three times in regard to this matter. On my first journey, I found the members of the Department only slightly acquainted with Siamese affairs. My discussions were chiefly with the newly-established Bureau of Eastern Affairs. The head of that Bureau was Mr R. S. Miller, who had been connected with the American Legation and Embassy in Tokio for some 18 years. Associated with him was Mr E. T. Williams, for a number of years in the service of the American Legation in Pekin, to which he has lately returned. The experience of Mr Miller in Japan, where his service covered the period of the signature and coming into force of the 1894 treaties which resulted in the surrender of Consular jurisdiction in that country, probably had some influence on the course which events afterwards took.

At the request of the Bureau I prepared a Memorandum on the subject on which I had approached them. They studied it with care, and afterwards I found them quite prepared to discuss our affairs.

To summarize as briefly as possible the situation as it stood at the end of our conversations, it was as follows:-

The American Government was very well disposed toward Siam and anxious to assist the Siamese Government as far as this could be done consistently with the principles of American diplomacy. They had had the experience of Japan, on the one hand, and on

the other they were convinced that whatever they might do for Siam would be claimed as a precedent by China and Korea and possibly other countries. It was therefore necessary that they should act on some general principle in regard to the surrender of jurisdiction. That principle they found in the rule that the codes must be first completed. Of course I did not fail to press strongly the argument that France as to her Asiatics and Great Britain as to all her subjects, had not found it necessary to wait for this, and their interests were greatly superior to those of America in Siam. But while full weight was given to this argument, I found it completely answered by the statement that the Senate would probably refuse to ratify a treaty based on any other principle than that of the completion of the codes. In view of the instructions I had received from His late Majesty, I at once said that the Siamese Government would be the first to refuse to sign a treaty the ratification of which was doubtful.

The Department then asked me what I proposed to do with other powers?

I said with entire frankness that as America in my opinion stood in a very favorable position to surrender jurisdiction, if I found myself blocked there, it must be for a very good reason. Under the circumstances, I should probably not make any serious effort with other powers until the codes were finished. To this there was one exception; I might try Denmark, since she also stood in

peculiarly favorable relations towards Siam. In the light of subsequent events, this statement about Denmark was almost a prophecy.

Mr Miller said it would be a cause of regret if they could not do something to assist Siam. Were there not other things of importance which we wanted? How about our customs duties?

I said we were anxious to raise the import and export duties; but I thought it would be a mistake to open up a negotiation with one power only on such a matter; all commercial questions must be dealt with on a basis of equality, and America would not be likely to give us 10% on the imports of her citizens, while others paid only 3%.

But Mr Miller reverted to this matter, and then made a proposal which surprised me. He asked me how the 1898 treaty between Siam and Japan had worked?

I replied it had worked very well. But it was only fair that I should tell him that there were very few Japanese in Siam. Still, the principles of that treaty, shorn of the second Article in the Protocol, seemed to me just and sound.

He then asked what would I think of cancelling all the existing treaties between America and Siam, and substituting for them a treaty based on the 1898 Siam-Japan treaty?

I saw at once that this was an ideal toward which Siam must work if she were ever to look forward to complete autonomy. So I expressed my satisfaction at the suggestion.

But I still refused to let go of the jurisdiction question. I said this must also be settled.

They agreed that it should not be lost sight of. So we took it up. A good deal of discussion was necessary. There was a critical moment when they proposed a clause like that in the Korean and Chinese treaties to the effect that jurisdiction should be surrendered when the Siamese courts were working satisfactorily along Western lines of the administration of justice. I expressed disapproval of this, and said I would like a night to think it over. On the following day I replied that I had decided not to report this proposal to Bangkok. We had recently signed treaties with France and Great Britain, the bases of which were that our courts are now operating satisfactorily, under certain guarantees, and it would be a cause of offence to those powers to admit in a new treaty with another State that this was not true. However, I made a counter-proposal, namely, that jurisdiction should cease when the codes are finished, without any other conditions. In due time Mr Miller expressed himself as in favor of such a negotiation, and afterwards he informed me that he had the authority of the Department itself for this view.

By a telegram dated Washington, November 23, 1909, (a copy of which I enclose), Phya Akharaj reported to you the main points of the proposal. In this telegram I made no recommendations. With the Department I had

taken the attitude that I would not urge the proposal upon the Siamese Government, for I felt sure that they would be disappointed to find that the jurisdiction question could not be settled at that time. Personally, I considered the new proposal an important one; but I would lay it before the Siamese Government without any expression of my own opinion, and would be bound by the decision reached in Bangkok.

While at sea, on the way from America to England, I received from Phya Akharaj your telegram to him, stating that the Government willingly consented to such a negotiation, on the understanding that we were not committed to it. Of course this reservation was a perfectly natural one.

From St. Moritz, on January 24, 1910, I sent a letter to Mr Miller, giving the affirmative decision of the Government, and embodying the substance of the conversations which had taken place in Washington. Phya Akharaj sent you a copy of that letter; and after my arrival in Bangkok, I received a reply from Mr Miller, a copy of which I sent you on July 20, 1910. By a letter of the same date, you acknowledged its receipt, saying that His late Majesty would prefer that Mr King should make the arrangements, rather than anyone else.

I now annex a copy of the "Suggestions" handed by the Department to Mr King. In the main, they are in accordance with the conversations I had in Washington, though (as can

only be expected in so large a negotiation) there are some points of difference.

In parallel columns I have noted various comments and proposed alterations which have occurred to me. I think most of them are fairly clear; but if any further explanations are required, I shall be very glad to give them. Owing to the somewhat peculiar conditions as to treaty relations existing in Siam at this moment of transition, it is not an easy matter to draft such a treaty. Possibly, however, it may be worth while, before discussing details, to make certain general observations on the scope of the document in general.

It is only a very few years ago since the outlook for Siam's foreign affairs was dark. I think it may be said truthfully that if, ten years ago, anyone had prophesied that Siam would have made the progress in treaty revision which she has in fact made during that time, he would not have been believed. But, troubled as then were her foreign affairs, out of those very conditions it has been possible to derive a good many advantages. Once the irritation with France had been allayed, the next most embarrassing condition to be relieved was that arising out of the presence of thousands of Asiatics throughout the Kingdom who were entirely beyond the reach of our courts, laws, and administration officials. In turn this situation was greatly relieved, though not entirely

cured, by the 1907 and 1909 treaties with France and Great Britain. To be sure, there still remain the Netherlands Asiatics; but they are not the source of any serious embarrassment. As to the Europeans not under our jurisdiction, it is true that we shall be glad to have them; but I am inclined to think that the necessity is not a pressing one, and Prince Charoon has told me that he would prefer as Minister of Justice not to have them come over to us at once.

In short, owing to the former condition of Siamese foreign affairs, it was imperatively necessary to adopt an opportunist policy. There came a psychological moment when for various reasons there arose a favorable occasion to rid ourselves of the crushing burden of French and British Asiatic exterritorial jurisdiction, and we seized upon the chance and availed ourselves of it. The relief which the administrative officials have experienced has proved that the price we paid for this was not too high.

But the passing of time shows that there remain other problems of such a nature that they are, in turn, becoming as important as in the old days was that of jurisdiction. Siam is making great strides in improving her administration. But the accomplishment of one reform only shows the necessity for several others. Under the men whom Siam is now fortunate enough to have at the head of her affairs, the desire to make these reforms is very evident. But under the old treaties the

power is often lacking, especially in regard to fiscal reforms.

It will be remembered that at the end of the 1907 and 1909 treaties there is a very important article which provides that except in so far as modified by each of these treaties, the provisions of all former treaties, agreements, and conventions remain in full force. Let us see how this works.

Progress costs money. We have to have better men and better tools, and these can only be obtained on paying larger salaries and higher prices. But where shall we seek the money which improved administration necessarily demands? Under the old treaties, the sources of revenue are limited as far as foreign subjects are concerned, and it is bad policy to tax Siamese subjects more heavily than the foreigners. Take, for example, the customs. Under the old treaties we can only get 3% ad valorem. I think it will be difficult to find any individual -- even a merchant in Bangkok -- who would not be willing to admit that this is entirely too low. But in order to raise it, we must secure the assent of each of the treaty powers, including France and Great Britain since this point was not touched by the 1907 and 1909 treaties. A notice of the desire of the Government to revise the tariff was given several years ago, but it has not yet been followed up. As soon as negotiations for this purpose are begun actively, there is no doubt what will happen. Each one of the

nations, great and small, will demand to be paid something, and the aggregate of their demands will prove a considerable one which will probably far outstrip the additional income of the higher tariff. I do not mean to say that these demands cannot be cut down; that is merely a matter of negotiation; but something will certainly have to be paid in many cases.

Let us take another instance which is now actually pending. I refer to the proposal we have made to alter the existing rate of duties on spirits. I need not repeat the details of this matter; they are only too familiar to us all. We have only Germany and Austria to deal with; in fact, only Germany, for Austria will be likely to follow the lead of Germany in this as in other things. The increase we are asking for is only the rectification of a mistaken schedule -- a mere act of justice to the Siamese Government to enable it to save itself from an inundation of cheaper foreign spirits. As far as we can foretell, it will cause no loss to German merchants. And yet see what Germany is asking for it! The price is not a possible one, and we shall probably be obliged to drop the request, with the result of mutual irritation.

You will thus see that if we continue along the line of piecemeal revision of the old treaties, we shall have to pay heavy prices for slight advantages. The ideal toward which Siam must work is the extinction

of the present treaties with their numberless restrictions, a release from each one of which restrictions must be obtained from each one of the powers in turn. But such a release can of course only be obtained on condition that the releasing nation is treated on the basis of the most favored nation. This is the main principle of the proposed American negotiation. If such a treaty should be signed with America, it will not mean that thereafter Americans in Siam have no rights; far from it. But it will mean that they have no independent rights which must be bought off if such rights are found to be impediments to the advance of Siam. After such a treaty, Americans in Siam will be treated on the basis of the most favored nation and of Siamese subjects themselves. But, if, for instance, we desire to raise the 3% customs tariff, we shall not have to negotiate with the American Government to do so; after we have settled it with each one of the nations which still bind us by one of the old treaties, we can go ahead and raise the tariff without asking the consent of America.

Such then, is the aim of the American proposal. It is a considerable step in advance that a great power should be willing to cancel the old-fashioned treaties which bind Siam to it. It is the first real step towards autonomy.

Yet, convinced as I am of the advantages to be derived from such a treaty, I should not be true to my trust if I failed to point

out that it involves what may be thought to be a sacrifice. The sacrifice to which I refer is, I am inclined to think, not so real as it may be thought. What I have in mind is the fact that the American proposal involves the postponement of the cessation of jurisdiction until the codes are finished. Once we have signed a treaty like that proposed with America, it will undoubtedly be difficult to secure a release by other powers of their consular jurisdiction until the codes are finished. But, with the exception of Denmark, I think that something of this kind will happen anyhow. Since the 1909 treaty with Great Britain was signed, I have understood it to be the settled policy of the Government that if jurisdiction is surrendered by other powers, they must do so without receiving any compensation for the surrender. Unquestionably, this is a sound theory, for jurisdiction ought not to be made the subject of barter. But at the same time it is going to be difficult to persuade the powers to accept it as the rule by which they will be governed. They all demand something in return, with the exception of Denmark. Had the Siamese Government been ready to make compensation, even a small one, I think I could have negotiated jurisdiction treaties with several powers. It can be done today, if the Government is prepared to grant something. For instance, German Ministers to Siam have more than once reported their

Government ready to give up Consular jurisdiction, if a German legal adviser might be appointed to the Ministry of Justice; but up to the present time the Government has turned a deaf ear to this suggestion.

Even by the treaty which it looks as if Denmark would sign with us, we do give them something in return, namely, their subjects are granted the same rights as Siamese subjects. This is a return of some value, and in the course of time, especially with the opening of the Peninsular Railway, the powers will begin to see this. But up to the present, they have not yet fully realized it, and they do not place sufficient value on the privilege. It is my opinion, therefore, that there is no substantial sacrifice in adopting the principle of the postponement of the cessation of consular jurisdiction until the codes are finished. In fact, we need a little more time to get our judicial machinery running with such smoothness that we shall welcome the assumption of jurisdiction over large numbers of Europeans.

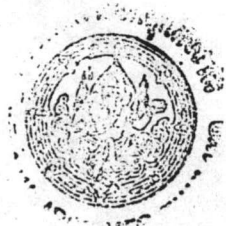
There is one point, chiefly theoretical, to which I should like to draw your attention. By the old treaties with the United States, Americans were given many rights in Siam; but Siamese subjects were given few if any rights in the United States. By the American proposal, this inequality is removed; these rights are put upon the basis of reciprocity; that is to say, if in regard to a

certain matter, Americans in Siam are given the same rights as the subjects of the most favored nation or as Siamese subjects, so Siamese in America are there given also the rights of the subjects of the most favored nation or as native Americans. I call this a theoretical point because in fact the Siamese so seldom go abroad to make their living. It is not without interest, however.

Having thus outlined the general scope and object of such a negotiation, it is desirable that we should consider it more in detail.

In a prior part of this letter I have referred to the somewhat peculiar condition as to treaty relations which now exists in Siam. In making this remark, I had in mind the fact that as far as concerns the great majority of the powers, Siam is still living under the regime of the treaties made about the middle of the 19th century, treaties made to fit a state of affairs which has happily changed much. Under those treaties, the authority of the Siamese Government over foreign subjects is greatly limited. On the other hand, with France as to her Asiatics and with Great Britain as to all her subjects, we have recently made treaties of large importance. These recent treaties may be summarized as follows:- Consular jurisdiction has been retransferred to Siam, and the subjects of these powers have become liable to the same taxation as Siamese subjects themselves; and in return these foreign subjects

have been granted the rights of Siamese subjects, chief among which is the right to live and own land anywhere in the Kingdom.

Now we are about to negotiate for a treaty which falls somewhere in between these two classes - the old 19th century treaties on one side, and the 1907 and 1909 treaties on the other side. That is to say, the American Government is willing to relinquish its independent rights under the old 19th century treaties except on one point, namely, that it desires to retain its consular jurisdiction a little longer. And this is the very point which has been relinquished by the 1907 and 1909 treaties. In return for the relinquishment of the general rights under the old treaties, Siam should be prepared to give something to America. But there is one thing which she cannot afford to give until the cessation of Consular jurisdiction, and that is the right to reside and own land throughout the Kingdom. For some time past it has been the policy of the Siamese Government that this freedom of residence and ownership of land cannot be granted except in return for one thing, namely, the surrender of jurisdiction.

From the foregoing statement, it will be seen that there is necessary a certain degree of nicety in the adjustment of various matters. For example, taxation. Under the 19th century treaties, foreign subjects had to pay the same land-taxes as Siamese; they also had to pay 3% customs duties. But apart

from these, there are practically no existing taxes which fall upon them. By the 1907 and 1909 treaties, on the other hand, French Asiatics and all British subjects have to pay the same taxes as the Siamese themselves. As taxes are now levied, this has in practice resulted in nothing more than making French and British subjects pay the capitation tax. How shall this matter be adjusted under the new American treaty? It seems clear that when American Consular jurisdiction ceases and thereupon Americans are allowed to reside freely throughout the land, they should be under the same obligations as the French and British who have acquired the same privilege; the price should be the same for all; at that time, therefore, Americans should become subject to the same taxation as the Siamese themselves. But in the meanwhile until they are granted full land rights, it seems equally clear that they should not be placed under the same taxation as those persons who have such rights. I have, therefore, proposed to meet this difficulty by providing that pending the cessation of Consular jurisdiction, Americans shall only pay the taxes according to the most-favored-nation principle; but that after that time they shall pay the taxes levied on Siamese subjects. (See notes on Article 2.)

Another instance of this nicety of adjustment is to be found in Article 4 on access to the Courts. In the marginal comment I have suggested what seems to me to be the

fair manner of dealing with this. It is only proper that I should point out that my proposal results in the grant to Americans of a certain advantage which at present is not admitted to them. For instance, since there is only one American Consul in Siam and he lives in Bangkok, it is impossible for a Siamese to sue an American in any other court than that at the Consulate here. But suppose the contrary case; an American wishes to sue a Siamese; both parties live in Chiengmai; where shall the American plaintiff begin his suit? There are Siamese courts in Chiengmai, and they have of course jurisdiction over the defendant; but shall we open our local courts to an American plaintiff when, if the parties were reversed, the Siamese plaintiff would have to begin his suit in Bangkok? As far as I am aware, there has been no actual instance of this kind with an American subject; but in the old days it occurred constantly with British subjects. The Ministry of Justice dealt with this matter on the principle of reciprocity; that is to say, they opened their courts to British plaintiffs in all places where there was a British Consul or Vice-Consul who could entertain suits by Siamese plaintiffs against British defendants; but not in other places. There can be no doubt as to the fairness of this rule. At the same time, I was assured by the State Department that in Japan the system had been more liberal, and they requested that it should be so in Siam. They pointed out quite properly that

the present closed system, while it worked inconvenience to an American plaintiff by forcing him to Bangkok whenever he wished to sue a Siamese defendant, also worked inconvenience to that same Siamese defendant by compelling him also to go to Bangkok in order to defend himself against the American plaintiff. In view of the general scope of the American proposal, I venture to think that it is not too much to ask that the Siamese Government should be willing to grant this privilege of opening its courts to Americans pending the completion of the codes.

Coming now to the Protocol, I have explained in the marginal comments that it would be better to insert its main provisions in an additional article of the Treaty itself. This will bring out more distinctly the true mutual character of the entire transaction comprised within the treaty. To have left these provisions in a Protocol might open the door to an attempt by a third power to gain certain advantages by means of a most-favored-nation clause, the argument being that the surrender of jurisdiction provided for in the Protocol is a thing quite apart from the main Treaty itself. Of course, this is not the true state of facts, since the promise to surrender jurisdiction is intimately connected with the entire negotiation.

In a prior part of this letter I have set forth the objection which I expressed in Washington to a provision that jurisdiction should be surrendered not only on (a) the

completion of the codes, but also on (b) "when the Siamese Courts are working satisfactorily along the lines of Western administration of justice." Notwithstanding the fact that this second qualification was then withdrawn by Mr Miller, I observe that something of the kind has been inserted in the draft. My objections to it are, if anything, stronger than they were two years ago. I am quite content to advise the Siamese Government to drop the negotiation if the State Department is now unwilling to adhere to the arrangement which I made with them then, namely, that "jurisdiction would be surrendered when the codes are published, and that no other conditions be added to it." These words are quoted from a note in my diary of the conversation which I had at the Department on November 23, 1900.

As the word "extraterritorial" has (to the best of my belief) never appeared in any treaty signed by Siam, I think it should be omitted from the place where it occurs in the Protocol. In Article 18 of the 1894 American-Japan treaty, the expression used is: "the jurisdiction then exercised by the courts of the United States in Japan."

The Diplomatic Note annexed to the draft was, I am sure, intended by the State Department to be a concession which would be pleasing to the Siamese Government. But I am inclined to doubt its real value. Under the present system, we consult the Legations

informally when we are drafting legislation which it is desired to apply to foreign subjects. We do not submit the draft to His Majesty for enactment until we have settled with all the interested Legations. In this way, the law, once it is passed, comes into force at once on foreign subjects as well as on Siamese, and there has never been a case (as far as my knowledge goes) where a law thus enacted has been voluntarily revoked by a Legation. The present system, then, may be slow, but it is sure. But the system sketched out in the Diplomatic Note is quite different. Under it the Siamese Government would first enact the laws, and then submit them to the Legations. The American Legation could at any time within six months protest against the law. While it is not probable that such a protest would often be made, it would be extremely embarrassing if it took place at all, because the Siamese Government would then have to amend the law in order to meet the protest, or else allow Americans to escape its provisions. On the whole, therefore, I think that while expressing our appreciation of the kindly sentiment which prompted the proposal of this arrangement (it is something which the Department has added since our talks in Washington), it would be better for us to remain under the existing system; once the codes are finished, of course Americans will become subject to our laws since they come under our jurisdiction. However, this is a matter I submit to

your consideration, as possibly you may wish to accept the principle of the Diplomatic Note.

In order to lay the whole affair more clearly before you, I have prepared a number of drafts, covering:-

(a) The Treaty itself, including a preamble and additional clauses concerning its ratification, coming into force, and denunciation.

(b) An exchange of Notes about personal services.

(c) An exchange of Notes about lands of American Missionaries.

(d) An exchange of Notes about Patents, Trade-Marks, etc.

I shall be glad if you will inform me of the views of the Government on the above proposals. As the other party to the negotiation is the American Government, I am placed in a position of some delicacy. I should like it to be clearly understood that I do not urge upon the Siamese Government to enter upon this negotiation unless you are fully persuaded that such a treaty will be to your advantage. The Siamese Government is in no way committed in the matter, and the whole affair may be dropped.

If, however, you are of opinion that a treaty of this kind would be a good thing, I am prepared to go on with it. The draft as it now stands, has been settled between Mr King and myself, and he is prepared to

recommend to the State Department the changes which we have made in their proposals. If you have any other alterations to suggest, I will discuss them with Mr King.

Faithfully yours,

(Signed) Kalyan.

คุณย์วิทย์ทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Draft.

Prince Devawongse to American Minister.

Monsieur le Ministre,

Referring to Article XIV of the treaty signed by us this date, guaranteeing equality of protection with native citizens or subjects or with the citizens or subjects of the most favored nation, in regard to patents, trademarks, trade-names, designs and copyrights, I have the honor to inform you that the proposed Siamese Codes will:-

1. Provide laws and facilities for the registration of designs and the patenting of inventions for a fixed term of years, with civil and criminal remedies appropriate to the case.

2. Provide laws and facilities for the registration for a fixed term of years of lawful trade-marks. The civil and criminal remedies in case of counterfeiting or fraudulent imitation of trade-marks, or of sale of goods with knowledge that they bear false trade-marks, are already provided by Sections 236, 237, 238, 239, and sections 87 to 96 of the Siamese Penal Code enacted in the year 1902.

3. Provide laws and facilities for the registration for a fixed term of years of any lawful book, map, print or engraving, with civil and criminal

remedies appropriate to the case.

The civil and criminal remedies in case of unlawful use of the name or trade-name of any person or firm are already provided by Sections 235, 238, 239 and Sections 87 to 96 of the Siamese Penal Code.

I venture to call your attention, however, to the fact that so long as consular jurisdiction continues to exist in Siam, my Government cannot undertake to afford protection to American citizens in this regard in so far as concerns foreign subjects under consular jurisdiction. If an American proprietor suffers injury from such a source, he must seek protection, if any, in the law administered by the appropriate consular court.

I avail myself, etc.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Draft.

American Minister to Prince Devawongse.

Monsieur le Ministre,

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of this date, informing me that in the Siamese Codes it is intended to embody provisions mentioned by you in regard to the registration and protection of designs, patents for inventions, trade-marks, and copyright. You point out that legislation already exists in regard to some of these matters.

In reply I beg to express to you my satisfaction at these assurances.

I avail myself, etc.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายพัฒนาผล เปรมสมิทธิ์ เกิดเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2507 ที่กรุงเทพมหานคร จบการศึกษานิติศาสตร์บัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2529 เมื่อจบการศึกษาได้เข้าทำงานในตำแหน่งนายความที่ปรึกษา ประจำสำนักงานบำรุง สุวิชา อภิศักดิ์ นายความ ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 ได้ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยวิจัยของศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และไปช่วยราชการคณะที่ปรึกษานโยบายของนายกรัฐมนตรี ในปีเดียวกัน ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบุคคล บริษัท ไอ.พี. เทคดั่ง จำกัดและบริษัทในเครือ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย